

Besigheidstudies Graad 10 voorbeeldvraestel 1 DBE / 2018

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1

1.1 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende vrae gegee. Skryf die vraagnommer neer (1.1.1-1.1.10), kies die antwoord en maak 'n kruisie (X) oor die letter (A-D) van jou keuse in die ANTWOORDEBOEK.

1.1.1 Duidelike riglyne van hoe die besigheid beoog om sy visie te bereik.

- A. Missie
- B. Doelstellings
- C. Doelstellings
- D. Doel

1.1.2 Rou feite wat nog nie verwerk is nie.

- A. Inligting
- B. Rekeningkundige rekords
- C. Data
- D. Kosteberekening

1.1.3 Die ... vereis dat besighede gedetailleerde inligting oor hul produkte verskaf.

- A. Nasionale Kredietwet, 2005 (Wet 34 van 2005)
- B. Wetsbasis Swart Ekonomiese Bemagtigingswet, 2003 (Wet 53 van 2003)
- C. Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997)
- D. Verbruikersbeskermingswet, 2008 (Wet 68 van 2008)

1.1.4 'N Mededinger bring 'n nuwe produk teen 'n laer prys uit, word beskou as 'n ... vir die besigheid.

- A. sterkte
- B. swakheid
- C. bedreiging
- D. geleentheid

1.1.5 Fondse bygedra deur 'n entrepreneur as aanloopkapitaal.

- A. Lening
- B. Eie
- C. Begroting
- D. Koste

(10)

1.2. Voltooi die volgende stellings deur die woord (e) in die onderstaande lys te gebruik. Skryf slegs die woord (e) langs die vraagnommer (1.2.1-1.2.5) in die ANTWOORDEBOEK neer. Elke woord moet net EEN keer gebruik word.

Geweld ; produksie ; taktiese ; vakbond; privaat; politieke versteurings ; openbare ; misdaad ; Operasionele; administrasie
--

1.2.1 'n _____ is 'n vorm van protes deur 'n groep mense oor die gebrek aan dienslewering.

1.2.2 Laer vlakbestuur implementeer _____ besluite om instruksies uit die topbestuur uit te voer.

1.2.3 Besit in staatsbesit is deel van _____ sektor.

1.2.4 Die _____ is 'n organisasie wat deur werkers gevorm word om hul regte te beskerm.

1.2.5 Die _____ funksie is verantwoordelik vir die verwerking van grondstowwe in semi / klaarprodukte.

(10)

1.3. Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by 'n term in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A-J) langs die vraagnommer (1.3.1-1.3.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 1.3.6 K.

KOLOM A	KOLOM B
1.3.1 tussengangers 1.3.2 Algemene bestuur 1.3.3 Strategiese bondgenote 1.3.4 begrotingsproses 1.3.5 vervalsing	A. Onwettige kopiëring van beskermdede goedere sonder toestemming van die eienaar. B. Beplanning instrument wat help met die bestuur van uitgawes C. Dra handelsmerke wat soortgelyk is aan oorspronklike handelsmerke. D. Groep mense wat hul eie produkte verkoop E. Bestuur die aktiwiteite van sy / haar departement. F. Fasiliteer die vloeï van goedere / dienste vanaf die punt van produksie tot verbruik. G. Agente of makelaars wat die oordrag van goedere en dienste fasiliteer H. Vergelykings tussen die werklike inkomste en uitgawes I. Ek verseker 'n goeie bestuur van ander besigheidsfunksies. J. 'N Gesamentlike onderneming gestig om 'n gemeenskaplike doel te bereik
	5 × 2 (10)

TOTAAL AFDELING A [30]

AFDELING B

Beantwoord enige **TWEE** vrae uit hierdie afdeling

NOTA: Dui die **VRAAGNOMMER** van elke vraag wat u kies, duidelik aan. Die antwoord op **ELKE** vraag moet op 'n **NUWE** bladsy begin, byvoorbeeld **VRAAG 2** op 'n **NUWE** bladsy, **VRAAG 3** op 'n **NUWE** bladsy, ensovoorts.

VRAAG 2: BESIGHEIDSOMGEWING

2.1 Noem **VIER** organisatoriese hulpbronne. (4)

2.2 Verduidelik die betekenis van die markomgewing. (4)

2.3 Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg:

LUNGI REIS AGENTS KAP (LTA)

Lungi Travel Agency bied vervoer dienste vir plaaslike toere. Sy het die visie om haar besigheid uit te brei om een van die nasionale toeragentskappe te word.

Fast Travel Agency is een van die sterkste mededingers van LTA, aangesien hulle toere bied met 50% afslag vir die gebruik van hul dienste.

2.3.1 Noem die sakesektor waarin LTA bedryf word. (2)

2.3.2 Identifiseer komponente van TWEE omgewings uit die bostaande scenario. Klassifiseer hulle volgens ELKE omgewing. Gebruik die tabel hieronder om jou antwoord aan te bied.

KOMPONENTE	BESIGHEIDSOMGEWINGS

(6)

2.4 Verduidelik die betekenis van die organisasiekultuur. (4)

2.5 Onderskei tussen bestuur en leierskap. (4)

2.6 Adviseer besigheid oor hoe hulle inklusiwiteit in die werkplek kan bevorder. (8)

2.7. Regverdig die belangrikheid van die informele sektor. (8)

[40]

VRAAG 3: BEDRYFSAKERASIES

3.1. Gee TWEE voorbeelde van organisatoriese strukture. (2)

3.2. Identifiseer die besigheidsfunksie wat verantwoordelik is vir die verbetering van die kwaliteit van prestasie in ELKE stelling hieronder:

3.2.1. Sizwe (Edms) Bpk het 'n effektiewe werwingsmetode om beste kandidate te lok. (2)

3.2.2. Die hoof uitvoerende beampte van Pump Tire Services is verantwoordelik vir die skep van die visie en 'n missieverklaring van die onderneming. (2)

3.3. Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vrae wat volg.

PHINDI SPAZA SHOP (PSS)

Phindi besit 'n bekende spaza-winkel. Sy benodig kapitaal om haar besigheid uit te brei. Sy het verskillende bronne van kapitaal oorweeg om haar besigheid te finansier.

Phindi het plaaslike banke vir hulp genader. Groot Bank het haar 'n langtermynlening teen haar eiendom as sekuriteit en 'n oortrokke fasiliteit aangebied. Giant Bank het haar 'n waagkapitaal belowe, aangesien haar besigheid winsgewend is.

3.3.1. Noem enige TWEE bronne van finansiering uit die bostaande scenario. (2)

3.3.2. Onderskei tussen vaste en bedryfskapitaal. (8)

3.4. Verduidelik hoe besighede metodes van openbare betrekkings kan gebruik. (6)

3.5. Brei uit op die betekenis van die term kwaliteit. (4)

3.6. Onderskei tussen gehaltebeheer en gehalteversekering. (8)

3.7. Verduidelik die belangrikheid van kwaliteit om die beeld van die besigheid te bevorder. (6)

[40]

VRAAG 4: DIVERSE BESIGHEIDS OMGEWING

4.1. Noem die VIER komponente van die mikro omgewing behalwe visie. (4)

4.2. Lees die onderstaande scenario en beantwoord die vraag wat volg:

Nicky Vervaardigers (NM)

Nicky Manufacturers (NM) spesialiseer in die vervaardiging van skooldrag. NM koop hul rou materiaal van Sibela verskaffers.

Noem TWEE besigheidsektore wat deur die bostaande scenario verteenwoordig word. Motiveer u antwoord deur aan te haal uit die scenario.

Gebruik die tabel hieronder as 'n riglyn om hierdie vraag te beantwoord.

	BESIGHEIDSEKTOR	MOTIVERING
(A)		
(B)		

(6)

4.3. Verduidelik die impak van die volgende kontemporêre sosio-ekonomiese kwessies op besighede:

4.3.1. Bootlegging (2)

4.3.2. stakings (2)

4.4. Bespreek TWEE oplossings om kopieering te hanteer. (6)

BESIGHEIDSWERK

4.5. Brei uit op die betekenis van die menslike hulpbronsfunksie. (4)

4.6. Noem VIER bestuurstake. (4)

4.7. Klassifiseer die bestuursvlak wat deur die bestuur van Bobby Bpk in ELKE stelling hieronder voorgestel word:

4.7.1. Die hoof uitvoerende beampte van Bobby Bpk is verantwoordelik vir die ontwikkeling van die missieverklaring vir die maatskappy. (2)

4.7.2. Jabu verseker dat die uitvoerende hoof se besluite in sy bemarkingsafdeling uitgevoer word. (2)

4.8. Verduidelik EEN kwaliteit aanwyser van ELK van die volgende besigheidsfunksies:

4.8.1. Finansiële funksie (2)

4.8.2. Administrasie funksie (2)

4.9. Adviseer besighede oor die belangrikheid van voorraadbeheer. (4)

[40]

TOTAAL AFDELING B: 80

AFDELING C

Beantwoord EEN vraag in hierdie afdeling

NOTA:

Dui die VRAAGNOMMER van die gekose vraag duidelik aan. Die antwoord op ELKE vraag moet op 'n NUWE bladsy begin, byvoorbeeld VRAAG 4 op 'n NUWE bladsy, VRAAG 5 op 'n NUWE bladsy, ensovoorts.

VRAAG 5: BESIGHEIDSOMGEWING

Daar is verskillende besigheidsomgewings wat die bedryf van besighede beïnvloed. Hierdie besigheidsomgewings is onderling verwant.

Skryf 'n opstel oor die volgende aspekte:

- Brei uit oor die betekenis van die makro-omgewing.
- Beskryf die institusionele omgewing met spesifieke verwysing na VIER rolle van die regering in besighede.
- Bespreek VIER komponente van die makro omgewing, behalwe die institusionele omgewing.
- Adviseer ondernemings oor die interverwantskap tussen die mikro- en markomgewings.

[40]

VRAAG 6: BEDRYFSAKERASIES

Besighede besef die belangrikheid om aktiwiteite binne besighheidsfunksies te koördineer om gestelde doelwitte en doelwitte te bereik. Sommige besighede voel dat die aankoopfunksie die belangrike funksie is aangesien dit verantwoordelik is vir die aankoop van kwaliteit materiaal.

Ondersteun die bogenoemde argument deur na die volgende aspekte in jou antwoord te verwys:

- Omskryf die doel van die aankoopfunksie.
- Verduidelik enige VYF stappe van die aankoopprosedure.
- Onderskei tussen kontant en kredietbetaling.
- Adviseer besighede oor die impak van die Nasionale Kredietwet op besighede.

[40]

TOTAAL [150]

